



# עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש  
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

365 ספרים מ' תש"ס - תש"פ

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל [etayba1@gmail.com](mailto:etayba1@gmail.com)

הנושא: בעלה דמטרוניתא

אישה ביום שמעו". כלומר שהוא רק מביע שאינו רוצה בשבועת ונדרי אשתו והכל בטל ומבוטל.

אך לעומת זה "החכם מתיר", שאינו יכול להפר את השבועה או את הנדר, אלא להתיר אותם על ידי שהוא מוצא אצל הנשבע או הנודר פתח חרטה, שאם היה יודע מראש כמה קשה לו לא היה נשבע או נודר.

אם כן מאחר שהקב"ה חיפש חכם שיתיר לו את השבועה, איך אומר הקב"ה בלשון הפרה: "מי 'מפר' לך", והיה לו לומר בלשון התרה: "מי 'מתיר' לך".

ותירצו התוספות, כי הקב"ה אחז בלשון הפרה שהיא לשון הכתוב: "ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו", אבל באמת היתה כוונתו בלשון התרה.

אבל הגאון רבי אברהם שור בספרו תורת חיים עמ"ס ב"ב (עד.) מבאר, כי כוונתו של הקב"ה היתה על צדיקים שהם בבחינת משה רבינו, שמגודל קדושתו היה כביכול בבחינת בעלה של השכינה הקדושה, שכל מה שגזר, הקב"ה מקיים כאשר כשרה שעושה רצון בעלה, ומטעם זה נקרא משה רבינו "איש האלקים", שהיה בבחינת "איש" כלפי הקב"ה שעשה כל רצונו כאשר שעושה רצון בעלה, כמבואר בדברים נוראים על כך בזוהר הקדוש (פרשת ויחי דף רל"ו:): "תא חזי [בוא וראה], מה כתיב, "וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים, מאריה דביתא, מאריה דמטרוניתא [בעל הבית, בעל המלכה] כמה דכתיב "אישה יקימנו ואישה יפרנו" [הבעל מקיים נדרי אשתו והבעל מפרם], דהא "כלת משה" כתיב [שהרי השכינה נקראת כלת משה], ועל דא משה בריך מאן דבעא ולא דחיל". פירוש, לכן היה משה מברך את מי שרצה ולא היה מתיירא, כי הקב"ה קיים את רצונו כאשר המקיימת את רצון בעלה.

לפי זה אומר ה"תורת חיים" כי מטעם זה דקדק הקב"ה לומר בלשון הפרה: "מי מפר לך", כי בכך גילה הקב"ה שהוא מחפש צדיק כזה, שהוא כמשה רבינו בבחינת בעלה דמטרוניתא, עד כדי כך שהוא יכול להפר את שבועתו של הקב"ה כבעל המפר את נדרי שבועות אשתו.

והנה הדברים בלשון קדשו: "עכשיו שנשבעתי מי מפר לי. נקט לשון הפרה ולא נקט לשון התרה, אף על גב דקיימא לן דבעל בלשון הפרה וחכם בלשון התרה, יש לומר דהוא יתברך שמו לגבי צדיק וחכם כביכול כאשר לגבי בעלה דמא, דלהכי נקרא משה רבינו וכמה נביאים איש האלקים, לפי שהוא יתברך גוזר גזירה והצדיק מבטלה בזכותו ותפלתו, וכמו אשה שהבעל מפר נדריה ודבריה, וכן דרשו חז"ל (מ"ק פ"ט:): מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים, מי מושל בי צדיק, וגבי אשה נמי כתיב (בראשית ג'ט): "והוא ימשל בך", ולכך קאמר דהוה ליה למימר מופר לך".

החת"ס בחידושו לגיטין (לה:): מביא את קושיית המשל"מ (שבועות פ"ו ה"ז) איך חכמים אמרו לרבה בר בר חנה: "היה לך לומר מופר לך", הרי פסק השו"ע (יר"ד סימן רכ"ח סעיף י"ד) שצריך לפרט את הנדר

בספר "ייטב לב" על הפסוק הפותח את פרשתינו: "וידבר משה אל ראשי המטות", (אופן י"ב) מבאר מה שהזכיר הכתוב דוקא כאן בדיני נדרים ושבועות שדיבר משה אל "ראשי המטות", על פי מה שמספרת הגמרא בבבא בתרא (עד.) על "ההוא טייעא" - סוחר מדבריות, שהראה לרבה בר בר חנה כל מיני פלאות. [וכתבו ב"תולדות יעקב יוסף" (סוף פרשת מסעי) וב"עריב נחל" (פרשת ואתחנן דרוש ב) שהיה זה אליהו הנביא, כמבואר בגמרא (ברכות ו:): "חלף אליהו חזייה, אידמי ליה כטייעא"].

ואחד מהסיפורים שהובאו בגמרא: "אמר ליה [ההוא טייעא לרבה בר בר חנה], בא ואראה לך הר סיני, אמר על כך רבה בר בר חנה, שמעתי בת קול שאומרת, אוי לי שנשבעתי, ועכשיו שנשבעתי מי מפר לי. כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו ליה... היה לך לומר מופר לך". פירוש, היה לך להתיר את שבועתו של הקב"ה על הגלות כדין יחיד מומחה, כי אין הקב"ה יכול להתיר לעצמו את השבועה, כמו שדרשו בגמרא (נדרים פא:): מקרא שכתוב בפרשתנו: "לא יחל דברו, מכאן לתלמיד חכם שאין מפר נדרי עצמו".

נמצינו למדים מזה שיש בכוחם של צדיקי הדור, להתיר את שבועתו ונדרו של הקב"ה.

וכן מבואר במאמר של תיקוני הזוהר (דף קמג.) שנוהגים לומר לפני כל נדרי: "קם רבי שמעון על רגליו, וסליק ידוי לגבי עילא, ושבח למארי עילמא, ואמר, רבון עלמא עביד בגין שכינתא דאיהי בגלותא". ומבואר שם כי רשב"י התפלל לפני הקב"ה, שאם נדר או נשבע שלא יגאל את עם ישראל עד לזמן ידוע, יכולים הצדיקים להפר לו את נדרו או שבועתו.

זהו פירוש הכתוב: "וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל", שביקש מראשי המטות שהם מנהיגי הדור, שאם ישמעו מהקב"ה את הבת קול ששמע רבה בר בר חנה: "אוי לי שנשבעתי, ועכשיו שנשבעתי מי מפר לך", כי אז לא ישתקו כמו ששתק, אלא "לאמר" - יאמרו בניהם: "מופר לך" שיפרו להקב"ה את שבועת הגלות ויקרבו בכך את הגאולה.

ומפרש הכתוב הטעם שאין הקב"ה יכול להפר לעצמו: "זה הדבר אשר ציוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה לאסור איסור על נפשו, לא יחל דברו", ודרשו על כך: "מכאן לתלמיד חכם שאין מפר נדרי עצמו", אבל אחרים מפרים לו, לכן ביקש משה מראשי המטות שיאמרו להקב"ה: "ככל היוצא מפיו יעשה", שיקיים מה שהוא עצמו אמר בתורה, שהחכם יכול להתיר שבועות ונדריים ויקרב את הגאולה.

והנה, נתקשו התוספות (בכורות לו. ד"ה מפרין) על מה שאמר הקב"ה: "ועכשיו שנשבעתי מי מפר לך", שהרי כלל גדול הוא בגמרא (נדרים עח:): "החכם מתיר ואין הבעל מתיר... בעל מפר ואין חכם מפר". פירוש, הבעל יכול רק להפר ולבטל את שבועות או נדרי אשתו ברצונו, אפילו לא מצא אצל אשתו שום פתח חרטה על השבועה והנדר, כמו שכתוב: "ואם הפר יפר אותם"

פני החכם, ואם לא פירט אף בזיעזוע אינה התורה, וכאן הרי לא פירט הקב"ה בבת קול את שבועתו, אלא אמר סתם: "אוי לי שנשבעתי". ותירץ החת"ס על פי דברי התורת חיים וז"ל: "ולא קשה מידי, דצדיק המתיר להקב"ה, אינו כחכם המתיר על ידי פתח וחרטה, דלא שייך כן בהקב"ה, אפילו נזירות שעל ידי מלאך לא שייך חרטה... אך החכם מיפר כבעל לאשתו כביכול, והמקובלים אומרים איש אלקים בעלה דמטרוניתא כביכול, וכן כתב תורת חיים בבבא בתרא שם... נמצא כיון דהוה כבעל המיפר, לא בעי בפניו, ולא רצונו של המקבל תועלתו, וגם אינו צריך לפרט, כמו שכתב ש"ך סימן רל"ד ס"ק מ"ח".

ויש לדון, מיהו הצדיק הזוכה להיות בבחינת "בעלה דמטרוניתא" שהוא יכול להפר את שבועתו של הקב"ה?

נראה לומר שצדיק בבחינת "בעלה דמטרוניתא" נעשה על ידי שמירת שבת, כפי שמבואר במדרש (דב"ר א, כא): ואמר ר"י בר חנינא: עובד כוכבים ששמר את השבת, עד שלא קיבל עליו את המילה חייב מיתה ולמה? שלא נצטוו עליה. ומה ראית לומר עובד כוכבים ששמר את השבת חייב מיתה? א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן: בנוהג שבעולם מלך ומטרונה יושבין ומסיחין זה עם זה, מי שבא ומכניס עצמו ביניהם אינו חייב מיתה?! כך השבת הזו בין ישראל ובין הקב"ה, שנאמר (שמות ל"א) "ביני ובין בני ישראל", לפיכך כל עובד כוכבים שבא ומכניס עצמו ביניהם עד שלא קיבל עליו לימול, חייב מיתה. ע"כ.

נמצא כי על ידי שמירת שבת חשובים אנו כבעל ואשה לבורא עולם.

וזהו שכתב הגר"א בביאורי אגדות (בבא קמא לב): וזהו סוד של ג' תפילות: בתפילת ערבית אומרים "אתה קדשת" והוא כנגד ה"קידושין". תפילת שחרית אומרים "ישמח משה" וכו' כליל תפארת בראשו נתת" כליל" כנגד החופה שהיא הכלילה שאז זה זמן שמחתו של החתן וזהו שנאמר "ישמח משה". ובתפילת מנחה אומרים "אתה אהד" והוא כנגד המיחוד. ע"כ.

ומשה רבינו זכה להיות "בעלה דמטרוניתא" על ידי שבת קודש, וכפי שכתב הטור (סימן רפ"א) לפרש את תפילת שחרית של שבת: "ישמח משה במתנת חלקו" והביא בזה שני פירושים: פירוש "ישמח משה", כשהיו אבותינו במצרים וראה משה כובד השעבוד שהכבידו עליהם, ביקש מפרעה שיתן להם יום אחד בשבוע שינוחו בו, ונתנו לו, ובחר ביום השביעי, וכאשר נצטוו על יום השבת שמח משה שבחר בו. וזהו "ישמח משה במתנת חלקו". ויש מפרשים, משום הא דכתיב "לדעת כי אני ה' מקדשכם" (וכדאיתא שבת י: ביצה טז): אמר לו הקב"ה למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם. ועל כן תקנו "ישמח משה" - באותה מתנה. ע"כ.

ויש להוסיף, החיד"א בספרו "חומת אנך" (מטות ב) בביאור הכתוב: "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה" (במדבר ל, ג), מביא בשם המהר"ח בשם רבי שמעון טירנו זצ"ל, שישגיח האדם שלא יעשה דבריו חולין, כי כל דיבור אם טוב ואם רע פועל בעולמות העליונים לטוב או למוטב, ובורא סנוגרים או קטגורים.

וכתב מרן החיד"א זצ"ל, שאין לתמוה איך הדיבור כאן פועל גדולות ונצורות במרום. שהלא נראה שהיין הסתום וחתום בחבית במרתף, מתנועע בעצמו בדריכת הענבים, אף שהגת רחוקה מאוד, "וזה ניכר ונודע" [עד ג' שנים ושם כתב עניין זה בשם ה"תולדות יעקב יוסף" זצ"ל, ששמע מפי בנו הצדיק רבי ישראל נחמן זצ"ל], כך גם הדיבור כאן מעורר בעולמות העליונים. ולפיכך: "לא יחל דברו ככל היוצא", ראשי תיבות [עם הכולל] גימטריא "יין".

ויש לומר, כי הרמז של כח הנדר הוא דוקא אצל היין, לרמז על ענין "ענבי הגפן בענבי הגפן", שהקב"ה אומר מי יכול להפר את שבועתי, רק צדיק שהוא בבחינת "בעלה דמטרוניתא". ולכן תקנו חז"ל לקדש על היין בכניסת השבת, כי שניהם מורים על בחינת נישואין בין הקב"ה לבין עם ישראל.

ויש לומר בדרך רמז: "נדחי ישראל יכנס" ראשי תיבות יין, לרמז להקב"ה שיתיר את נדרו ויגאלנו.

לפי זה נבין מה שהגמרא (שבת קיט): אומרת לא חרבה ירושלים אלא על שחיללו בה את השבת. וירושלמי במסכת תענית (פ"ד, ה"ה) מובא: טור שמעון היה מוציא מאה מידות של פתיית לחם שהיו נותנים לעניים בכל ערב שבת, ולמה נחרב? מפני שהיו משחקין בכדור בשבת.

ומאידך, הגמרא בשבת (ק"ח): אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין.

נמצא שהכל תלוי בשבת קודש, כי על ידי שמירת שבת זוכה היהודי להיות בבחינת "בעלה דמטרוניתא", ויכול הוא להפר את השבועה של הקב"ה להגלות את ישראל.

כמו כן מצינו שבזמן חטא העגל נשבע הקב"ה, שדרשו בגמרא בברכות (לב.) מקרא שכתוב (שמות ל"ב, י"א): "ויחל משה את פני ה' אלקיו. אמר רבי אלעזר, מלמד שעמד משה בתפילה לפני הקב"ה עד שהחלהו, ורוא אמר עד שהפר לו נדרו, כתיב הכא ויחל, וכתוב התם לא יחל דברו, ואמר מר הוא אינו מיחל, אבל אחרים מחלין לו".

נמצא כי בחטא העגל נשבע הקב"ה להעניש את כלל ישראל, אלא שמשם רבינו התיר לו את השבועה.

והנה, על ענין שבירת הלוחות ישנו ביאור נפלא מאת ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל על המובא בתפילת שמונה עשרה של שחרית של שבת: "ישמח משה במתנת חלקו... ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת", ושואל ע"כ בעל האמרי אמת: וכי רק שמירת שבת היה כתוב בהם הרי ישנם עוד דיברות שהיו כתובים בלוחות, ולא רק שמירת השבת?

עונה על כך בחידוש נפלא, שאמנם האותיות פרחו מהלוחות לפני שמשם שברם, אך דברה אחת לא פרח והיא הדיברה של שבת: "זכור את יום השבת לקדשו". כיוון שעל השבת נצטוו ישראל במרה עוד קודם מתן תורה ונתינת הלוחות ולכן לא היתה השפעה לחטא העגל (שחטא זה בא לבטל את כל ענין מתן תורה) על מצווה זו. ולכן "וכתוב בהם שמירת שבת".

לפי דרכינו יש לומר, כי דיברה זו נשארה על הלוחות, כדי ללמד את משה רבינו כיצד ניתן להתיר את השבועה שנשבע הקב"ה בחטא העגל, וזאת על ידי שמירת שבת.

בזה נבוא ונבאר מה שכתב בספח"ק תפארת שלמה (פרשת דברים): "רב לך שבת בעמק הבכא", ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב המה עמק הבכא, ואז "רב לך שבת" - יום השבת קודש בימי המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. מפני שבימי החול גדול הצער, לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה, כמ"ש (שם) "ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו". הגם שבנ"י המה בצער אבל להש"י אין לו בשבת קודש שום צער כלל. נמצא העולה מזה ללמוד שיהי' כאו"א מבנ"י ביום השבת בשמחה, כי עיקר הצער של בנ"א צריך להיות על גלות השכינה שהוא בחול עמנו בגלות. אך בש"ק שיש לשכינה הקדושה ג"כ שמחה, ממילא אף אנו יש לנו לשמח ביום ש"ק, כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להש"י ב"ה אנו בשמחה. עכ"ל.

ולפי דרכינו יש לומר, כי על ידי שמירת שבת קודש וההתחזקות בה, זוכה להיות בבחינת "בעלה דמטרוניתא" וממילא מתיר בזה את השבועה של הקב"ה בגלות. לכן בימי בין המצרים המסוגלים לעורר את ביאת המשיח, לכן השבתות בהן מאירות יותר, כדי שיתעורר בהן להפר את השבועה של הקב"ה, ונזכה לגאולה השלימה.

על פי יסוד דברינו נבאר את הסמיכות של סוף פרשת פינחס שמתעסקת בענין פרשת המועדות לפרשת התרת נדרים בתחילת פרשתנו.

דהנה בפרשת המועדות אנו מוצאים דבר פלא, כל המועדים מתחילים בור"ו, "ובראשי חדשיכם" (כ"ח, י"א), "ובחמשה עשר יום לחודש הזה", "וביום הבכורים", "ובחודש השביעי באחד לחודש", "ובעשור לחודש השביעי", "ובחמשה עשר יום לחודש השביעי", ואילו בשמיני עצרת נאמר "ביום השמיני עצרת" ללא וי"ו?

אולם לפי דרכינו בענין שמיני עצרת מביא רש"י בפרשת אמור: "עצרת הוא: עצרתי אתכם אצלי כמלך שזימן את בניו לסעודה לכך וכך ימים, כיון שהגיע זמנו להיפטר אמרו בני בבקשה מכם, עכבו עמי עוד יום אחד, קשה עלי פרידתכם". ובפרשת פינחס כתב רש"י: "ולשוון חיבה הוא זה, כבנים הנפטרים מאביהם והוא אומר להם קשה עלי פרידתכם עכבו עמי עוד יום אחד. משל למלך שעשה סעודה".

והיינו המיוחדות של יום שמיני עצרת כי אז מתגלה שעם ישראל הוא בבחינת "בעלה דמטרוניתא" שהקב"ה רוצה להתייחד עמם לבד, לכן מיד נסמכה פרשת נדרים ושבועות, כי מעתה יש בכוחם של עם ישראל להתיר את השבועה של הקב"ה שנשבע על הגלות.

\*\*\*

הגמרא במסכת חגיגה (דף טו): מספרת: ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת, אחר היה חכם עצום, והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו. כיון שהגיע לתחום שבת אמר לו: מאיר, חזור לאחריך, שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת.

אמר ליה (דבי מאיר לאחור) אף אתה חזור בך (תחזור בתשובה). ענה לו אחר: ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד: שובו בנים שובבים חוץ מאחר.

ומבואר מדברי הגמרא על גדלותו העצומה בתורה של אחר, שהיה כה גדול בתורה, עד כדי כך שגם בעת שהיה רוכב על סוסו בשבת הלך אחריו רבי מאיר ללמוד ממנו תורה.

בהמשך הגמרא שואלת: אחר מאי? ופירש רש"י, דהיינו שמפני מה בא לידי כך שלא הגינה תורתו עליו. הרי התורה מגנא ומצלא? מתרצת הגמרא: "כי זמר יווני לא פסק מפומיה" דהיינו שהיה שר שירי עכ"ם. ומה החסרון בכך? פירש"י וז"ל: והיה לו להניח בשביל חורבן הבית.

כלומר, היתה חסרה אצלו האבלות על ירושלים!

אם היו שואלים אותנו על אחד שיצא לתרבות רעה: למה קרה לו כדבר הזה?! היינו מצביעים על כל מיני פרטים טכניים, כמו: היו לו חברים רעים, השפעות רעות, אינטרנט וכו' וכו'. והכל נכון. אך עלינו לדעת יסוד גדול: לרוחניות יש מהלך שונה! וחז"ל מגלים לנו שתחילת נפילתו של אחר היתה על חסרון באבלות על חורבן ירושלים.

וצריך להבין מדוע חסרון באבילות חורבן הבית מביא לירידה רוחנית עד שיצא לתרבות רעה?

מאיך מצינו להיפך, מובא בתנא דבי אליהו (רבא פ"ד) וז"ל: כל חכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמיתו, ומת אנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודו של ישראל כל ימיו, ומתאוה ומיצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש ולישועה שתצמח בקרוב זוכה לרוח הקודש.

ובספר קב הישר (פרק צ"ג) כתב: וקבלה אמיתית היא בידי: כל מי שבלבו תדיר צער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה.

והגאון בעל הבני יששכר זצ"ל כתב (אגרא דפרקא אות יב): "נ"ל כשילמוד האדם איזה דבר ואינו מבין, יתמרמר על הגלות ויתפלל על הגאולה, על ידי זה יתעורר דעתו להתבונן מה שלא ידע".

הרי לנו מכל זה, שמי שמיצר ודואג על חורבן הבית זוכה לתורה!

ויש לפרש על פי הגמרא בברכות (ח): מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד.

כלומר, כאשר נסתלקה השכינה מבית המקדש היא מחפשת מקום אחר לשכון בו, וכאשר יש תלמיד חכם היא שוכנת בתוכו, נמצא כי המצטער על חורבן הבית וסילוק השכינה, הוא מעורר בזה שהשכינה תבוא ותשכון בתוכו ואז זוכה הוא לתורה, לעומת זאת, מי שאינו מצטער על חורבן הבית, השכינה מסתלקת ממנו, ממילא זו תורה בלי קדושה, תורה בלי קדושה - אינה מגינה ומשורת ויכול הוא לצאת לתרבות רעה.

בזה נבין מה שכתב הר"ן בדרשותיו (דרוש ח'): שאין ספק שראוי שנאמין שכמו שבזמן שבית המקדש קיים, היה המעון ההוא המקודש מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה, עד שבאמצעות המקום ההוא היה שופע על כל ישראל. כן ראוי שיהיו הנביאים והחסידים מוכנים לקבל שפע החכמה והנבואה, עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על המוכנים לכל בני דורם, לכן גם אם לא ישתתפו עמהם. אבל מצד המצאם בדורם שהם עצמם כמו המקדש המקודש וכו'. ולא בחייהם בלבד כי גם אחרי מותם, מקומות קברותיהן ראויין להימצא השפע שם בצד מן הצדדים. כי עצמותיהם אשר כבר היו כלים לחול עליהם השפע האלהי, עדיין נשאר בהם מן המעלה והכבוד שיספיק לכיוצא בזה. ומפני זה אמרו רז"ל: שראוי להשתטח על קברי הצדיקים ולהתפלל שם. כי התפלה במקום ההוא תהיה רצויה יותר להמצא שם גופות אשר חל עליהם כבר השפע האלהי. עכ"ל.

נמצא כי שורה שפע אלוקי על התלמיד חכם כפי השפע האלקי שהיה שורה בבית המקדש. כי השכינה מחפשת תחליף למקום בית המקדש והיא מוצאת מנוחה אצל התלמיד חכם.

בזה נבין דברי הגמרא ביומא (נג סו"א): רבא כד הוה מיפטר מינה דרב יוסף הוה אזיל לאחוריה עד דמנגפן כרעיה ומתווסן אסקופתא דבי רב יוסף דמא. אמרו ליה לרב יוסף (שהוא היה מאור עינים, ואינו מכיר בדבר. רש"י), הכי עביד רבא. אמר ליה: יהא רעוא דתרום רישך אכולה כרכא ( - תהיה ראש ישיבת הכרך, רש"י).

והנה יש לדייק מכך שהיו רגליו של רבא נפצעות וירד מהם דם, על כרחך שהלך ללא נעליים, וצריך ביאור מדוע חלץ את נעליו, הרי לעולם ימכור אדם קורות ביתו ויקנה מנעלים לרגליו (שבת קכט:)?

אלא כתב בספר יערות דבש (ח"א דרוש יא) בענין מעלת רצפת בית המקדש: והנה יוסף בן גוריון בקינה שלו על בית המקדש שנחרב אמר, כי הדורכים על רצפת בית המקדש היו משיגים חכמה והיתה רצפה מחכמת, והוא כי המקום היה אדמת קודש, והדורכים עליה השיגו חכמה ונדבקה בהם רוח הקודש, ולכן הוצרכו לילך בלי סנדל, שלא יהיה דבר חוצץ בינם לבין האדמה אשר דורכים עליה, כדי ששיגו שפעת קודש מהאדמה, וזהו "של נעליך מעל רגליך כי המקום

אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא", ואין ראוי להפסיק ולבטל בהשגת קדושה. וכעת בעו"ה אשר חרב, אנו לובשים מנעלים, כי בטלה הקדושה בעו"ה.

ומכיון שרב יוסף זכה להיות בחינת בית מקדש, ממילא רצפת חדרו היה בה קדושת רצפת בית המקדש שהיא מחכמת, לכן רבא בחר לחלוץ נעליו כדי לספוג מקדושת הריצפה.

יום	מקום	שעה
ראשון	בית הכנסת היזדים אדוניהו הכהן 26 שכונת הבוכרים	2:00 בצהריים (2:40 תפילת מנחה)
שני	בית הכנסת יד שלמה רחוב יונתן בן עוזיאל 4	11:00 בבקר
שני	בית הכנסת מוסיוף רחוב יואל	3:30 בצהריים
שלישי	בית הכנסת מאורות משה רחוב ריקאנטי רמות	11:00 בבקר
שלישי	רדיו שובה ישראל ניתן לשמוע גם במספר 023743001	7 בערב
שלישי	בית הכנסת חזון יעקב בורוכוב רחוב דוד 21 שכונת הבוכרים	8:15 בערב
רביעי	בית הכנסת בית יעקב סיירת גולני 7 פסגת זאב מרכז	10:00 בבקר
רביעי	בית הכנסת בית יצחק גבירצמן 5 פסגת זאב מזרח	11:00 בבקר
חמישי	בית הכנסת בית יעקב סיירת גולני 7 פסגת זאב מרכז	10:00 בבקר
חמישי	בית הכנסת בית יצחק גבירצמן 5 פסגת זאב מזרח	11:00 בבקר
חמישי	בית הכנסת סילוורה רחוב חיים ולירו (ליד שוק מחנה יהודה)	6:15 אחר הצהריים
שישי	רדיו שובה ישראל ניתן לשמוע גם במספר 023743001	9:15 בבקר
שבת	בית הכנסת חזון יעקב בורוכוב רחוב דוד 21 שכונת הבוכרים	5:45 אחר הצהריים (לאחר שיעורו של הרב סופר שליט"א)

**את השיעורים ניתן לשמוע בקול הלשון 036171068**  
**שלוחה 47**

**כמו כן בקו להתענג בתענוגים: 0772618021**

**הודעה משמחת לתושבי אדם!!**

**ביום חמישי הבא התקיים שיעור מפי**

**הרב איתי בן אהרון שליט"א**

**במסגרת השיעורים על חינוך ילדים**

**בבית הכנסת רם ונישא רחוב יסמין**

**בשעה 21:30 בערב**

**לאחר מכו תפילת ערבית.**